

คำนำ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาต่อเนื่องจากผลงานทางวิชาการของผู้วิจัยเรื่อง *การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจการเมืองกับการรวบอำนาจทางเศรษฐกิจโดยเอกชนในประเทศไทย* ซึ่งได้ตีพิมพ์เผยแพร่โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี 2522 ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยในตลอดสองทศวรรษที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดการรวมตัวและการผูกขาดในทางเศรษฐกิจมากขึ้น และมีส่วนทำให้เกิดปัญหาการขัดแย้งในสังคมมากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม ภายในระบบเศรษฐกิจที่เราใช้อยู่ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะเป็นไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ก็ต่อเมื่อธุรกิจเอกชนได้ประกอบธุรกิจของตนอย่างมีประสิทธิภาพ และอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมตลอดจนถึงรัฐบาลมีนโยบายและกลไกที่สามารถควบคุม หรือกำกับการทำงานของเอกชนให้อยู่ในกรอบของผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมด้วย ดังนั้น การมีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทและอิทธิพลของธุรกิจเอกชน จะช่วยให้การกำหนดนโยบายการทำงานของรัฐได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น

งานวิจัยนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้น ที่ได้ทำการศึกษามหาบทและอิทธิพลของธุรกิจเอกชนในประเทศไทยอย่างจริงจัง ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าจะมีผู้ให้ความสนใจในเรื่องนี้มากขึ้น งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่งจาก สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความสะดวกในการค้นหาข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากสถาบันต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงแล้ว ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือและการช่วยเหลือจากบุคคลอื่นอีกเป็นจำนวนมากทั้งในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และในหน่วยงานที่ได้ไปติดต่อขอข้อมูล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือด้วยดีจากทุกคนในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งภรรยาของผู้วิจัยที่ช่วยให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณต่อทุก ๆ คนที่มีส่วนร่วมและช่วยทำงานวิจัยนี้สำเร็จ ณ ที่นี้ด้วย

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม

กุมภาพันธ์ 2524

คำนำฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1

นับตั้งแต่งานวิจัยชิ้นนี้ได้พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในต้นปี 2524 ปรากฏว่าได้รับการต้อนรับอย่างกว้างขวาง ทั้งในวงการศึกษาและในวงการธุรกิจ จนจำนวนที่พิมพ์เผยแพร่นั้นไม่พอกับความต้องการ ในที่สุดคณะกรรมการสถาบันไทยคดีศึกษาได้พิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในนามของสถาบัน โดยมอบให้สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้จัดพิมพ์

ในการตีพิมพ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขข้อมูลและข้อความที่พิมพ์ผิดและได้ตรวจพบส่วนเนื้อหาสำคัญของการวิจัยมิได้ทำการแก้ไขแต่อย่างใด สำหรับวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนในบทนำของงานวิจัยนี้ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการเน้นเพิ่มเติมในหนังสือคือ กรอบของทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ได้ผูกพันกับแนวความคิดของทฤษฎีสำนักรหนึ่ง สำนักใดโดยเฉพาะ แต่เป็นกรอบของทฤษฎีที่ได้สร้างขึ้นจากข้อมูลและปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจในสังคมไทย ผู้วิจัยมีความคิดว่าเป็นภาระหน้าที่ของนักวิชาการไทยที่จะต้องพยายามศึกษาค้นคว้าหาวิธีการวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับลักษณะของสภาพสังคมเศรษฐกิจไทย มากกว่าการนำเอาทฤษฎีความคิดของสำนักหนึ่งสำนักใดมาใช้โดยมิได้ทำการกลั่นกรองอย่างถ่องแท้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะช่วยให้เราเข้าใจสภาพสังคมเศรษฐกิจไทยได้ชัดเจน และสามารถแสวงหานโยบายหรือวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1 กุมภาพันธ์ 2525